

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K.,
negyedévre 2 K.
Előfizetés ára 16 fill.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden esztendőben.

Felelős szerkesztő:
Brankovics György.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-utca 8.
Hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
Ez a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési díjak küld-
endői.

Kiadótulajdonos:
Fuchs Antal

PEST MEGYE SZABAD ÉLVÜ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA

Két falragasz!

Ujpest, 1905. június hó 1-én.

Két falragasz vonta magára a múlt héten községünk lakosságának a figyelmét.

Az egyik zöldszinü papirosan hirdette, hogy az ujpesti függetlenségi választó polgárok fáklás-zenét rendeznek annak a győzelemnek az örömeire, amelyet Gödöllőn, az országgyűlési képviselőválasztás és egyéb választás alkalmával arattak.

A másik gyászkeretes falragaszon a szociáldemokrata párt ujpesti szervezete »bucsuszó«-t intézett azon bormunkástestvérekhez, kik a sztrájk miatt a községet elhagyták.

Az első falragasz ünneplésre hívta fel Ujpest ellenzéki polgárságát.

A másik falragasz zokon veszi ezt az ünneplést azoktól az ellenzéki polgároktól, kiknek nem fáj a munkásság nyomora, kik nem hallják a munkások segélyt kérő szózatát, s ezért az ünneplőket nem a leghizelgőbb kifejezésekkel aposztrofálja, a mely kifejezések úgy látszik elevenre találtak, vagy legalább is bosszantották az ujpesti függetlenségi pártnak vezető férfait, mert a gyászkeretes falragasznak az élet azal igyekeztek eltompítani, hogy a falragasz szerkesztésével előbb *Ladányi Zsigmond* községi állatorvost, majd lapunk felelős szerkesztőjét *Brankovics Györgyöt* gyanusították meg.

Még gondolatnak is ostoba mind a két gyanusítás!

Először a szociáldemokrata pártnak nem egy, hanem számos olyan

tagja van, a ki éppen oly ügyesen kezeli a tollat, akár csak *Kossuth Ferencz*, *Kaas Ivor* vagy *Eötvös Károly*.

Másodszor, a szociáldemokrata párt még az esetben sem venné *Ladányi Zsigmond* vagy *Brankovics György* irói segítségét igénybe, ha nem volna annyi ügyes írója, mint a mennyi van, merl hiszen ugy *Ladányi Zsigmond* mint *Brankovics György*, a szociáldemokraták szerint, azon régi rendszer híveihez tartoznak, a mely rendszer »nyomasztó sulyként nehezedik a munkásság vállaira«.

Még egyszer kijelentjük tehát, hogy ugy a *Ladányi Zsigmondra*, mint a *Brankovics Györgyre* vonatkozó gyanusítás még gondolatnak is ostoba.

E kijelentésünk után, sőt éppen ennek az alapján, bátran gyakorolhatunk mind a két falragasz fölött egy kis tárgyilagos kritikát, s bátran kijelenthetjük azt, hogy egyik falragasznak sincs igaza; az ünneplésre s a gyászra, egyik pártnak sincs alapos oka, idő és czélszerűsége.

Az ujpesti függetlenségi párt ünneplése egyrészt késői, mert hiszen a képviselőválasztás óta már csaknem egy fél esztendő múlt el, másrészt korai, mert hiszen dr. *Hédervári Lehel* országgyűlési képviselőnek nem volt még alkalmja érdemeket szerezni arra nézve, hogy a mai nyomoruságos gazdasági viszonyok közepette, a polgárok zsebéből kiesdekelt pénzen fáklásmenettel tiszteltessék meg.

Végre pedig a szociáldemokrata párt állítása szerint »A függetlenségi

párt már-már összes követeléseit elpaktálta, s a hatalom megszerzése érdekében feladta azon elveket, melyeket a választások előtt hirdetett«.

Miért és mit ünnepelnek tehát?

Azt mondják az Ujpesti függetlenségi párt vezetői, hogy az elvhűséget, a lelkesedést ébren kell minden eszközzel tartani!

Megette a rátóti fene azt az elvhűséget, azt a lelkesedést, a melynek a fenntartásához külső eszközök, fáklángok kelleneek.

Ezekkel ugyan soha sem fogjuk Magyarországon a szabadságot, egyenlőséget, a testvériséget megtestesíteni, megvalósítani!

Nem ünneplés meg ünnepeletés kell ehez, hanem egészen más valami, — olyasféle, a mit politikai és társadalmi érettségnek, komoly, czéltudatos munkálkodásnak s nemzeti gazdagodásnak, vagyonosodásnak szoktak nevezni.

A szociáldemokrata párt ujpesti szervezetének a »Bucsuszó« című falragasza két dolgot árul el.

Először elárulja azt, hogy a bormunkások meggondolatlanul, könnyelműen éltek ezalkalommal a sztrájk fegyverével; másodszor azt, hogy a következményeket nem viselik el férfiasan.

Ezzel nem akarjuk a sztrájk értékét kicsinyelni, de nem is helyeseltetjük, ha a sztrájk fegyverével visszaélnék, más szóval annyiszor élnek vele, hogy egészen kicsorbitják, elkoptatják; nem helyeseltetjük ha a sztrájk-

sem? Nem! No, jó, hát ne egyen levest, de abból a galamb pecsenyéből csak eszik, azt a maga számára készítettem, a töltelék különösen finom. No próbálja meg lelkeském, kisasszonykám.

A félig kábult gyermek gépszerűen engedte magát az asztalhoz vezetni, a melyet *Kati* ügyes kézzel gyorsan rendbe hozott s egy-két falatot a lányka szájába erőszakolt. A vigasztaló szavaktól s a barátságos kezek érintésétől azonban egyszerre megeredt könyeinek a forrása. Keservesen kezdett zokogni s bármiként esítitgatta is „édes báránykám“-ját a jó szakácsné, nem akart tovább enni.

— Borzasztó! — rebegte zokogás közben.

— Mi az a borzasztó? — kérde *Kati*.

Hogy *Zsuzsi* elmegy? Hát annyira szereti? No erre ugyan nem érdemes! Hiszen ha meg akarja kisasszonykám tartani, csak egy szót szóljon a papának... de ugy-e drága kisasszonykám, ezt nem fogja tenni! Mi minden kívánságát teljesítjük, ha *Zsuzsi* elmegy a háztól. En ismerek egy esinos leánykát, a hugo eskámát, az olyan jó lesz Önhöz, ugy ki fogja szolgálni, mint egy hercegnőt, ezt kérje lelkeském maga mellé a papától! Holnap eljön, bizonyára tetszeni fog Önnök. No egyen még egy kiesit, báránykám! Nem izlik? Készítsek hamarjában valami édeséget? Hiszen maga a mi angyalunk, mindent megteszek magának, csak a *Zsuzsit* engedje távozni.

Nelli könyeinek lassan-lassan kiapadt a

forrása s esendesen, de egészen megzavardottan ült helyén.

A jónak és a rossznak milyen titokteljes hatalma tapadt tudtán kívül az ő kezeihez? S miért felebbeznek mindig hozzá? Hiszen ő csak annyit tudott, hogy gyermek, hogy illedelmes akar lenni, hiszen ő csak egy kis gyöngéd bánásmód után áhitozik, de ama fontos dolgokról, a melyeket rátukmálnak s a melyekért teletelössé teszik, fogalma sincs. Mennél kevésbbé ismerte azonban a dolgok lényegét, annál sötétebb, ijesztőbb hatást gyakoroltak azok reá s annál bűnösebbnek képzelte magát az elhangzott vádakkal szemben.

Zürzavaros gondolkodásából *Kati* rázta föl.

— Most végezze el az iskolai feladatot, — mondá az érintetlenül hagyott ételeket az asztalról leszedve — azután kedve szerint játszó. A mai délután szabad! Uzon-nára hozok egy kis jó esokoládét és sütköt hozzá valami finom kalácsot. Ugy-e, jó lesz? Este pedig majd én fektetem le, csak szóljon, *Zsuzsinak* nem szabad többé magához bejönni.

— De *Emma* néni...? tört ki *Nellike* ajkán az első szó.

— *Emma* néni... válaszolá *Kati* köhé- eselve — nem jól érzi magát, nyugalomra van szüksége.

— Akkor hozzá megyek, Ugy-e, hogy szabad hozzá menni? — kiáltá *Nelli* s felugrott ülő helyéből.

A nagy akadály.

— Elbeszélés —
(Folytatás.)

Nellike kábultan nézett az eltávozott szobaleány után. *Zsenge* eszével nem vala képes felfogni a körülményeket. Csak annyit tudott, hogy borzasztó dolgok történtek, a melyeknek ismét ő az oka!

Ekkor egy öreg, de jól táplált női alak libbent be a szobába.

Kati volt, a ház régi szakácsnéja s így szólott a gyermekleányhoz.

— Nos, *Nelli* kisasszony, nem eszünk? Olyan nagyon ráijesztett az agnosz *Zsuzsi*? Ne törődjék vele, szivecském, nem sokáig fogja már gyötörni, új szobaleányt fog kapni. Legyen vig! Hiszen mindnyájan örülünk, hogy *Zsuzsi* elpusztul innen! A *Romváryék* szobaleányával trafikált mindig s azt ön is tudja báránykám, hogy *Romváryék* házából nem jó semmi jó. *Nelli* kisasszony, ne álljon hát itt olyan sápadtan s ne nézzen olyan mereven, nem szabad önt senkinek sem bántani. A papa nem engedi s én se engedem. Látja, eddig engem se eresztettek magához, most pedig itt vagyok. No de lasson hozzá az ebédhez... ó... ó... a leves egészen hideg, megmelegit-

kal lehetlenné tesznek minden vállalkozást, minden számítást; ha a sztrájkot, bojkottot olyanokkal szemben is alkalmazzák, a kik a munkásoknak soha sem voltak ellenségei.

Husz év óta kísérjük figyelemmel az újpesti viszonyokat, különösen a munkaadók és a munkások közötti viszonyokat. Mindig azt hallottuk, hogy a Wolfner és a Mauthner gyárban a leghumánusabban bánnak a munkásokkal.

Most lettek egyszerre zsarnokokká? Lehetetlen!

Az a Wolfner-gyár, a mely évről-évre ezekkel felezi munkásai betegségyzópéntárának a deficitjét: az a Wolfner-gyár, a mely nem törődve a szatócsok és kiskereskedők haragjával, élelmiszereket szerzett be s jutányos beszerzési áron szolgáltatja ki azokat munkásainak, hogy a drágaságot ne érezzék: az a Wolfner Tivadar, a ki Újpest új törvénybíróját megválasztása után csak arra kérte, hogy a polgári bíróság hatáskörében a munkásokat ne engedje zaklatni, ne engedje szípolgózni, hogy különösen a munkásokkal szemben legyen. pöreik eldöntésénél igazságos, humánus; az a Wolfner-gyár, az a Wolfner Tivadar nem lehet a munkások ellensége.

De igenis, a munkások önmaguknak ellenségei akkor, a mikor nem számítják ki, hogy meddig mehetnek követeléseikben, s mennyit képes a munkaadó a követeléseikből teljesíteni, és mennyit nem képes: a munkások önmaguknak ellenségei akkor, a mikor olyan bérharcot kezdenek, a melynek panasszal, jajszóval, vere séggel s családjaik nyomorúságával kell végződnie: önmaguknak ellenségei a munkások akkor, a mikor gyászkeretes »Bucuszó«-val utazási költségek fedezésére pénzösszeget kell kérniök.

Ha valaki, akkor mi kívántuk a muliban, kívánjuk a jelenben s fogjuk kívánni a jövőben is azt, hogy e hazában minden munkásnak legyen tiszt

— Nem, nem, hagyja őt békében — mondá Kati a leánykát visszatartva, — aludni akar, majd ha kialudta magát, egészséges lesz.

— De hát mi baja van, mitől lett egyszerre olyan nagy beteg?

— A feje fáj . . . nagyon fáj!

— Hol van a papám? Hozzá akarok menni!

— A papa elutazott, csak holnap jön vissza.

— De Zsuzsi azt mondta, hogy nem utazott el, hogy a vendéglőben étkezik. Eressz hozzá, mondani akarok neki valamit.

— Mit gondol, báránykám! A papa elment, elutazott. Zsuzsi hazudik, nem igaz, hogy itt van, csak holnap jön haza. Legyen nyugodt. Nem lesz semmi baj. Tanuljon, azután rendezze be szépen a bábu szobát. A esokládát majd felhozom. Most azonban le kell mennem a konyhába.

Kati azon hitben, hogy sikerült neki a leánykát megnyugtanni, gyors léptekkel sietett le a tányérokkal a földszinten lévő konyhába, a hol csakhamar hatalmas szóváltás fejlődött ki közöttük és Zsuzsi szobaleány között. A szolgáló s a mosónő Kati pártján voltak, a kertész semleges álláspontra helyezkedett, az inas azonban Zsuzsihoz szegődött. A szóharcz nagy elkeseredéssel folyt s a mérges és a csipős szavak jég-esőként hullottak.

(Folyt. köv.)

tesseges megélhetése, de a tisztességes megélhetésczimén folytatott harc czal nem szabad az országot közgazdasági válságba kergetni, nem különösen akkor, amidőn éppen az ipar, tehát a munkások érdekében folytat évszázados ellenségével élet-halál harcot!

Az új kor éltető szellemének a hevét, bármilyen inntenzív is, egész a dermettség főkaig lehűti a nemzetnek az az elszegényedése, a mely még a munkaadót is megfosztja a megélhetés lehetőségétől.

Ünnepeljenek a polgárok, sztrájkoljanak a munkások, de ünnepeljenek és sztrájkoljanak okosan, idő és célszerűen!

H I R E K .

— **Lelkészeiktatás.** A váci egyházmegye püspöke Csáky Károly gróf, az újpesti római katolikus egyháztanács egyhangú választását jóváhagyván, dr. *Varázsló* Belát újpesti lelkeszi állásában megerősítette. A köztisztletnek örvendő lelkesz f. é. június hó közepén nagy ünnepélyességgel fog plébánosi hivatalába beiktattatni.

— **Újpest Czim- és Lakjegyzéke.** Éppen most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában „*A Budapesti Czim- és Lakjegyzék*”-nek XVII-ik évfolyama, melynek tizedik részét „*Újpest Czim- és Lakjegyzéke*” képezi, még pedig a következő tartalommal: I. Utezak, utak, terekjegyzéke. II. Házjegyzék. III. Hatóságok, hivatalok, egyházak, iskolák, hírlapok, pénzüzetek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, egyletek. IV. Gyárosok, kereskedők, iparosok, törvényileg bejegyzett cézgek. V. Lakásjegyzék. — Az „*Újpest Czim- és Lakjegyzéke*” 10.000-nél több nevet foglal magában s így kellő tájékoztatást nyújt Újpest lakosainak és adózó polgárainak a lakásáról, foglalkozása és alkalmaztatásáról. A „*Budapesti Czim- és Lakjegyzék*” az „*Újpesti Czim- és Lakjegyzék*”-kel együtt 1931 oldalas kötetet képez. Ára: 20 korona s a „Franklin-Társulat” könyvkiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-tér 4. sz.) megrendelhető.

— **Fáklyásmenet.** Az újpesti függetlenségi párt f. é. május hó 31-én fáklyásmenetet rendezett a gödöllői kerület országgyűlési képviselőjének dr. *Hédervári* Lehelnek a tiszteletére s a pártgyőzelmének az öröme. A fáklyásmenet — melyben mintegy 200 fáklyavivő vett részt — a templomtérré vonult, ahol is a község ház erkélyéről dr. *Ugró* Gyula és dr. *Hédervári* Lehel, *Süme*gi, *Feren*cy és *Török* országgyűlési képviselők intéztek beszédeket a néphez. A fáklyásmenettel s a jelenlevők számával *Süme*gi országgyűlési képviselő sehogy sem volt megelégedve. Keveselte mind a kettőt. Újpesttől többet várt volna. A beszédek és éljenzések elhangzása után felköszöntőkkel bőven fűszerezett vacsora volt az Uhl-féle vendéglőben.

— **Esküvő.** *Wach*ler Artur f. é. június hó 11-én d. u. 5 órakor az újpesti izr. templomban tartja esküvőjét *Spring*hut *Ilon*ka kisasszonnyal, *Spring*hut *Hirsch* leányával.

— **Kirandulás.** Az U. R. A. K. hölgy- és férfitagjai f. hó 4-én, vasárnap tartják meg lekesei *Suly*ok János vezetésével szokásos, a jelenidényre utolsó, havi kirándulásukat. Az indulás a reggel 6 órai vonattal történik a palotai állomásra. Utolsó állomás Dömőd, a honnan sétagyaloglasképen átrándulnak *Dobogókő*re. Étkezésről ki-ki maga gondoskodik. A tagok által meghívott vendégek szívesen láttatnak.

— **Az Újpesti Magyar Műkedvelők Köre** május hó 28-án d. u. fél 5 órakor tartotta meg rendkívüli közgyűlését, mely alkalommal a napirend során azt elnök és titkár vá-

lasztás is megejtetett. Egyhangulag elnökké *Fels*ner *Izid*ort, titkárrá *Singer* *Mik*sát választották meg. A közgyűlés megbizta a választmányt, hogy a legközelebbi választmányi ülésig, a már rég szükségessé vált alapszabályokat módosítsa, illetve kibővítse.

— **Vizsgálati hangverseny.** *Kuliffay* *Izabella* államilag képesített zenetanár, főhercegi tanárnő zeneiskolájának vizsgálati hangversenye *Szerdán* folyt le a vármegyeház dísztermében, melyet nagyszámú és díszes közönség töltött meg. Ha megemlékezünk a főváros ez egyik legkiválóbb zeneiskolájáról, történik azért, mert annak igazgató-tulajdonosa sok évig volt közöttünk és terjesztette a zene nemesítő kulturáját; kitűnő tanárai közül *Lichtenstein* *Dóra* kedves és élénk emlékezetünkben van itt tartott több nagy sikerű hangversenye révén, de tehetséges növendékei között is több újpestit találtunk. Ép ezért a hallgatóság sorait is számosan töltötték be községünk-ből. A vizsgálati hangverseny két részből állott. A kezdők vizsgálata délután 3 órakor kezdődött s lefolyása már itt is meglepő képét nyújtotta az intézet jeles vezetésének, s a tanári kar odaadó, buzgó igyekezetének a növendékek helyes irányu fejlesztésében. Az alapos és gondos tanítási módszer volt észlelhető minden növendéknél, kik örömetel arczal hajlongtak a nekik jutott és kiérdemelt tapsokra. Igaz győzőriséget keltezt az előhaladottak vizsgálata, mely este 7 órakor vette kezdetét. Minden egyes szám egy-egy ragyogó ékszer a szép hangverseny keretében. Könyved, biztos előadás, kifogástalan kéztartás, tiszta skálázás, helyes felfogás a kifejezésekben bizonyították a zongoratanaszak tanárának kiválóságát és a növendékek tehetségét és szorgalmát. Ez utóbbiak közül első helyre tehetjük *Kohn* *Bertát*, *Noséda* *Erzsikét* és a sokat ígérő *Mészáros* *Annuskát*, kikhez méltón esatlakoznak *Frisz* *Aranka*, *Schein* *Ida*, *Mitsch* *Rózsika*, *Cristofani* *Melitta*, *Horváth* *Gizi* és *Kern* *Lorika*. Az énekanszakban rendkívüli fejlődésről és kiválóságról tanuskodott *Naibert* *Aranka* (*Újpest*ről) pompás előadása. Szívhez szóló, érzésteljes, szép organuma, a hanganyag diszkrét, finom mérséklése, a könnyed lélekzetvétel, tiszta intonálás érvényesültek azokban a gyújtóhatású szólókban, melyeket a hallgatóság szünni nem akaró tetszéssel kísérte, amelynek jó része méltán megillette kiváló tanárnőjét: *Lichtenstein* *Dorát* és a dalok rendkívül finom kísérelőjét: *Lichtenstein* *Leonka* zeneszerzőt. Nagy tetszésben részesült egy kettős énekszám is, melyet *Naibert* *Aranka* és *Böhm* *Hedvig* adtak elő szép harmoniában. A tapasztaltak után teljes elismeréssel kell adóznunk *Kuliffay* *Izabella* főhercegi tanárnő zeneintézetének, melyet bátran és melegen ajánlunk a fővárosi s az újpesti közönség figyelmébe.

— **Egy tüneményes zongoraművész.** Az Újpesti Zeneművelő Egyesület (Conservatorium) javára május hó 25-én rendezte hangversenyét a község házában Magyarországnak ezidőszerint legkitűnőbb zongora-művésze *Bartók* *Béla*, a ki abban a pillanatban, amelyben ujjai a zongorabillentyűt megérintik, ugyszólván megszűnik ember lenni s Isten ihlette művészé szellemül át. Éppen azért a zongoránál nemesak ő maga, hanem a játéka is tüneményes. Nincs az a technikai nehézség, amelyet játszva ne tudnának az ujjai legyőzni, nincs az a zenei tudás és érzelem, amelyet a legzseniálisabb zeneszerzők műveikbe leheltek és fektettek s amelyet *Bartók* lelkével, értelmével és szívével ne tudna azonosítani és játékaival ne tudna kifejezésre juttatni. A saját zeneszerzeményei teljesen megfelelnek az ő művészi lelkületének, nagyságának, mert először a legdiszharmonikusabb akkordokat a legszebb harmóniába olvasztja össze, másodsor a technikai nehézségeknek egész tömegét halmozza össze, azután lelket lehel a hangszerbe s a lehetlenséget is lehetővé varázsolja. Újpest előkelő és zeneértő közönsége, amely igen szép számban jelent meg a hangversenyen, továbbá a fővárosból a hangversenyre kijött zeneművészek és zenetanárok is, a legnagyobb elragadtatással élvezték *Bartók* *Béla* tüneményes művészi zongorajátékát s elragadtatás-

sal tapsolták és éljeneztek. A hangverseny az Egyesületnek körülbelül 400 koronát jövedelmezett.

Pörge Gergely kollektív-kiállítása Ujpesten. Mint már előre jelentettük, Pörge Gergely festőművész kollektív-kiállítást rendez a közönséghez azon termében, melyben már előzőleg is tárlatok voltak. A kiállítás túlnyomóan grafikai műveket tartalmaz, azonkívül akvarell- és olajfestményeket is. A kiállítás ünnepélyes megnyitása június 3-án (szombaton) d. u. 5 órakor lesz, mely alkalommal dr. Rózsa Miklós művészeti felolvasást fog tartani. A belépő-díj: 40 fillér. A látogatási díj husz százalékát az ujpesti szegény iskolásgyermek felruházási alapjának gyarapítására adja a kiállító művész. A kiállítás naponként d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig van nyitva.

— **Az utadóhátralékok behajtására** újabb sürgető rendeletet boesátott ki az előljáróságokhoz a megye alispánja s utasította őket, hogy az 1904. évi utadóhátralékokat, felelősség terhe mellett haladéktalanul küldjék be. Miután az utadóhátralékok között Ujpest adózói is szép számmal szerepelnek: figyelmeztetjük őket, hogy az adóvégrehajtót ne várják be.

— **A házalás eltiltatása** illetőleg korlátozására vonatkozó szabályrendelet készül a kereskedelemügyi minisztérium kebelében. Erre a szabályrendeletre égető szükség van különösen Ujpesten, ahol a házalás a helybeli kereskedőknek és iparosoknak rendkívül nagy károkat okoz. Reméljük, hogy a kereskedelemügyi minisztérium nem fogja a házalási szabályrendeletet Lucza székékként készíteni.

— **A névmagyarosítás** lassan bár, de mégis halad, amennyiben a belügyminisztérium kimutatása szerint 1902-ben: 2597, 1903-ban: 3084 s 1904-ben 3173 folyamodónak engedtetett meg a névváltoztatás. Kivánatos, hogy az egységes magyar nemzeti állam kidomborodása szempontjából az érdeklődés a névmagyarosítás iránt továbbra is fokozódjék: kivánatos különösen Ujpesten, ahol a 42.000 lélekből 39.000 idegen nevet visel s ahol a múlt 1904-ik évben csak 14-en magyarosították meg a család névüket.

— **Az Ujpesti Torna Egyesület Győrött.** A Győri Torna Egyesület f. évi június hó 4-én nagy ünnepélyességgel avatja föl footballpályáját. Az ünnepélyességre meghívta az Ujpesti Torna Egyesületet is s egyuttal felkérte, hogy footballcsapatja mutassa be a győri közönségnek labdarugó játékát. Az „Ujpesti Torna Egyesület” eleget tesz a meghívásnak s kiváló footballjátékosaival Győrbe utazik, ahol bizonyára tiszteletet és elismerést fog aratni.

— **Hogyan készül a lipitói turó?** Magyarországon annyi szepességi, kárpáti és lipitói turó készül és kerül piacra, írja a „Gazdasági Lapok”, hogy szinte hihetetlen. Nagyobb ez ezekben a termelés a birka létszám sulyánál; vagyis a nevezett turóvidéken nincsen annyi métermázsa sulyu birka összesen, mint a mennyi juhturót gyártanak és eladnak. Hogy mindenkinek fogalma legyen arról, hogy miként és miből készíttik a nagyhirű kárpáti, lipitói és szepességi turót, — íme adjuk a készítés módját egy fölvidéki szakember közlése szerint. Nos, ez a speciális juhturó 50—60 százalékban a Galicziában és felső Magyarországon, a városok piacain összevásárolt tehénturóból, 10—15 százalékban fött burgonyából, 8—10 százalékban margarinból és alig néhány százalékban valódi juhturóból készül. Az már most a kérdés, hogy szabad-e az ilyen hamisított módon készült panesot, hamis néven — mint juhturót forgalomba hozni? Mi azt hisszük, hogy a külföldi kivitelben elég fontos szereppel bír eme speciális magyar esemege bizonyos fokú védelmet igényelne a hamisítások ellen és hogy nagyon helyénvaló és okos dolog lenne, ha ez ügyre a földmivelügyi kormány tejjgazdasági osztálya egy kis figyelmet fordítana s a gyártás fölött ellenőrzést gyakorolna.

IRODALOM.

* „Tolnai Világ Lapja” című képes hetilap legutóbbi számában rendkívül érdekes

ezikksorozat kezdődik. A legkiválóbb magyar színésznők fényképeit mutatja be legjobb szerepeikben, s maguk a színésznők írják meg életrajzukat. „Tolnai Világ Lapja” május 21-én megjelent száma igazán dus tartalommal jelent meg, s bátran mondhatjuk, hogy ezen magyar képes lap felveszi a versenyt a híres és százezrekben megjelenő német lapokkal, szépség és ár tekintetében. A mai számban V. Krammer Terézt mutatja be 9 különféle szerepeiben. A művésznő a képekhez maga írta meg a cikket „Életemből” czim alatt.

Labdarugás.

U. T. E. 5.0 győz az Műgyetemi F. C. ellen. Szép számu közönség jelenlétében folyt le fenti egyetlek bajnoki mérkőzése vasárnap délután az ujpesti népszigeti pályán. A játék mindvégig érdekes és igen heves volt. A Műgyetem az első félidőben még csak bírta valahogy a tempót, de a II-ik halftimban teljesen visszaesett s csak elvélve tudott Fischer (Csány) révén Ujpest kapuja közelébe férkőzni U. T. E. esatársora remek játékot mutatott s támadásukat csak Asehnor kapus tudta ellensúlyozni, ki briliáns védésével sokszor tapsra ragadta a közönséget. Bey kapus ellenben egy két labdánál többet nem látott s a kapuban heverészve dohányozhatott. Az egyetemiéknél kitűnt Major, Andrejka, Halász. Az U. T. E. a következőleg állt ki: Bey—Molnár, Rozsmann—Kuki, Szabó, Fandl—Praeser, Baracs, Petz, Bulli és Fehér. Örömmel láttuk az általunk már régen hangoztatott jobb összekötőben Baresayt, aki tegnapi lelkes és önzetlen játékával kitűnő esatárnak bizonyult. Dícsérendő még Szabó, ki fair játékkal erős támasza volt egy a védelemnek, mint a támadásnak, továbbá Fehér, Kuky, Fandl és Praeser. Félidő 2:0. Harságy Jóska (Postás) kitűnő bíró volt.

A Műgyetem II-ik csapata nem állt ki s így U. T. E. II. játék nélkül jutott két ponthoz. E helyett U. T. E. II-ik és III-ik csapatai közt volt titkos handikep, melyből 6:3 eredményre a II-ik csapat került ki győztesként.

Köszönetnyilvánítás.

Néh. férjem Deutsch Antalnak a *Foncière, Pesti biztosító-társaságnál* lévő életbiztosítási kötvényének gyors és minden tekintetben méltányos elintézése és kifizetése körül nevezett társaság részéről oly előzékeny és humánus eljárásban részesültem, hogy kötelességemnek tartom, miszerint a *Foncière, Pesti biztosító-társaság vezetőségének és igazgatóságának* ez uton a nyilvánosság előtt leghálásabb köszönetemet kifejezzem.

Ujpest, 1905. május hó 26-án.

özv. Deutsch Antalné.

5643. sz. Váci járás főszolgabiraja. kig. 1905.

Tárgy: Gombamérgezés elleni óvintézkedés.

Járásom valamennyi községi (kör) jegyző, körorvos és járásorvos uraknak.

A közelmúlt napokban szokatlan számban fordultak elő gombamérgezési esetek, oly ismert gomba élvezetétől is, a mit más-kor következmények nélkül fogyasztottak az emberek s melyet általán jó gombának ismertek.

Kötelességemnek tartom ezen körülményre — a járásorvos ur véleménye alapján — az előljáróságok utján figyelmeztetni a lakosságot.

Felhívom a községi érd. előljáróságokat, hogy mielőbb és minél szélesebb körben s megfelelő módon (dobszó, falragasz, helyi lapok utján; valamint a lelkész és tanító urak segítségével) figyelmeztessék a népet, hogy azokat a gombákat, a miket nem ismernek, ne egyék s másnak el ne adják; de sőt a teljesen jól ismert gombákkal is igen óvatosak legyenek és megfőzés előtt előbb többször ismételt huzamosan áztat-

sák ki sósvizbe és csak azután főzzék meg; mert nem lehetetlen, hogy a sok eső következtében rohamosan fejlődő gombák közül azok is, melyek kevésbé esős időben ártalmatlanok, — valamely még ismeretlen oknál fogva, — az emberi egészségre és életre veszélyes anyagokat, illetve mérges élősdit növényeket vesznek fel nagyobb mérvben.

Általános tapasztalat az, hogy az ugynevezett „disznó-gomba” kivételével az egyéb gomba megfeketedik, ha megtörve egyideig a levegőre tetetik, valamint az is, hogy ezüst kanál megfeketedik, ha a főzés alatt a gombás edényben tartatik, illetve hagyatják és a gombák közt csak egy mérges gomba van is.

Azonban a fokozott óvatosság sem teljesen elegendő a gombamérgezési esetek teljes elhárítására, mert sokan azt tapasztalták, hogy minden óvatosság mellett is előfordulhatnak gombamérgezési esetek.

Hogyha tehát minden óvatosság ellenére gombamérgezés fordulna elő, azonnal orvosi segílyt kell igénybe venni s addig, míg az orvos megérkezik, minél több meleg sósvizet kell a beteggel itatni, hogy a gyomor minél előbb és minél alaposabban kiürüljön. Hányást különböző módokon is lehet előidézni addig is, míg az orvos és gyógyszeres megérkeznek.

Fődolgoz a gyomornak és beleknek minél gyorsabb kiürítése, hogy a mérge anyagok felszívódása és a szervezetbe nagyobb mértékben való bejutása megelőztessek.

A gombamérgezés tünetei, émelygés, nagyfokú izzadás egész testben, hideg végtagok, szívműködés esökkenése és aggodalmas érzés.

A beteget melegen be kell takarni és vagy száraz meleg téglákkal (meleg vízes-korsókkal) vagy meleg vizes lepedőbe esavarással felmelegíteni, belsőleg erős fekete kávé, erős rumos orosz-teát vagy meleg tejet adni, hogy izzadjon, sőt gyengülő szívműködés esetén erős fekete kávé allövetet adni.

Vác, 1905. május hó 25-én.

Ivánka
főszolgabíró.

640. végrh. szám. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járás-bíróságnak 1905. évi V. 649 sz. kiküldő és az ujpesti kir. járásbírósg fenti sz. elrendelő végzése folytán dr. Kormann Frigyes ügyvéd által képviselt Bendes Béla felperes részére dr. Varady Pal alperes ellen 92 kor. 28 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 3515 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósg V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Rákospalota, Fő-ut 61 sz. és folytatva Ujpesten, Attila-utca 50. sz. a leendő megtartása határidőül 1905. évi június hó 8-ik napján délután 3 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, törvénykönyvek stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Ujpest, 1905. évi május hó 22-én.

Polgar
kir. bírósági végrehajtó.

635. végrh. sz. 1905.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járás-bíróságnak 1904. évi V. 2001. sz. kiküldő és a bpesti kir. ker. és váltó-törvszék 1904. évi

98070. sz. elrendelő végzése folytán dr. Tóth Béla ügyvéd által képviselt Pesti Hazai Első Takarékp. felperes részére dr. Váradi Palés neje alperes ellen 462 korona követelés és jár. erejéig elrend. kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1551 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felül foglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpesten, Attila-utca 50. sz. alatt leendő megtartására határidőül 1905. évi június hó 5. napján délután 4 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Újpesten, 1905. évi május hó 16.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

173. végreh. szám. 1905.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1905. évi V. 2102/2. számú végzésével dr. Gleichmann Lajos ügyvéd által képviselt Kormos Jakab felperes részére Kreisz Pál és társai alperesek ellen 700 K. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt s 820 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíróság V. fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felül foglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna III. r. alperes

lakásán, Forgó Kálmánál Újpest, Lőrincz-utca 41-ik szám alatt leendő megtartására határidőül 1905. évi június hó 8-ik napján délutáni 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Újpesten, 1905. évi május hó 10. napján.

Kiss

kir. bír. végrehajtó.

Korányi J. Jenő

kárpitós és díszítő

Ujpest, István-u. 7. szám.

Alapított 1890.

A tavaszi idény beálltával ajánlom a nagyközönségnek jó hírnevű

Kárpitós-műhelyemet,

hol csakis elsőrendű munkák készülnek szolid árak mellett.

Allandó raktár elsőrendű anyagból készült szőnyeg, ebédő, divánok, ottománok, matracok a legújabb divatu több rendbeli szalon-garnitúrák, valamint vaságyak stb. stb. Gyermekkosci különlegességek és vasgyermekágyak nagy raktára.

Kiváló jó munkáról bízotsthatom.

Tisztelettel.

Korányi J. Jenő

Értesítés.

Van szerenésém Újpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a Nagym. vallás- és közoktatásügyi ministerium által engedélyezett

Nyilvános Gyorsírás tanfolyamok

nyitnak meg az Attila-utcai m. kir. állami elemi iskolában hétfőn, folyó évi április hó 17-én.

A tanfolyamok kiterjeszkednek a magyar, német levelező és vita-írás, valamint a kereskedelmi gyorsírás tanítására és ezeknek külön órákban való gyakorlására.

Előadási és gyakorló órák hetenként kedden, szerdán és szombaton este 7-8 és 8-9-ig tartanak.

Egy-egy tanfolyam díja 20 korona.

A magyar, német gyorsírásban való teljes kiképzés díja 60 korona.

A tandíj két részletben is fizethető. A gyakorló-órák a tanfolyam hallgatói számára díjtalanok. Más gyorsírónak havonként 5 korona.

A gyorsírás-tanfolyamok mellé rövid idő alatt gépiró tanfolyamokat szervezünk. Jelentkezhetni esténként 6-8-ig az Attila-utcai m. kir. állami elemi népiskolában.

A nyilvános gyorsírás-tanfolyamokat a t. közönség szives figyelmébe és pártfogásába ajánlja:

Réti Hugó

okl. gyorsírás-tanfolyam-vezető.

Hirdetések és nyittelek jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

ifj. Fodor Ignátnál Újpesten Árpád-ut 60. szám.

Ovszerek bármely jellege alatt posterestant is rendelhetők.

Odol szájviz nagy üveg	1 kor. 60 fill.
Thymol szájviz	80., 1.50 2 " "
Kalodont foggerém	50 " "
Angol illatszerek kimérve deka	60 " "
Francia " "	50 " "
Virág szappan 6 különböző illat	1 " "
Szobaillatok minden illatban	1 " "
Fenyő illat 1 ltr. ürtartalom	3 " "
" " kis üveg	1 " "
Valódi Lechner Fettpunder minden színben	90 " "
Rogerr-Gallett illatszerrei	4., 5. 6 " "
Valódi hajfestőszer, utánfestés évente 2-szer	5 " "
Angol hajfestő	2 " 50 "
Tyukszemirtó, hatása páratlan kezesség mellett	1 " 20 "
Halenyv ragasztó szer	30 " "
Valódi kölni víz 3 üveg	1 " 80 "
" " 1 literes üvegben	4 " "

Manicur kézapóoló szerek.

Aczel felszereléssel	4., 6., 8. 10 " "
Kezapóoló Honney Jelly	70 " "
Margit krém es puder	1 " "
Diana krém es szappan	1 " 50 "
Feeolin szappan	90 " "

Valódi zsirtalanított Bruns vatta 1 klg.	3 kor. 40 fill.
Sérvkötők	2., 4. 6 " "
Suspensorium	1 " "
Irigateur üvegbetéttel vizmagasságot jelző mértékbeosztással	4., 5. 6 " "
Irigateur Email teljesen felszerelve	2., 3. 4 " "
Ágy üritő talak	2., 3., 4. 5 " "
Vizelő edények	1., 2., 3 " "
Havi kötők	2 3 " "
Havikötő betétek	20 " "

Szopó készletek és alkatrészei.

Jégtömlők és ülőpárnák gummiból.

Catherer Nelaton szerint.

Ferfi ovszerek tucatonként	1, 2, 3, 4 és 5 kor. — fill.
Padló fénymáz legfinomabb minőség minden színben 1 doboz	1 " 20 "

Ásványvizek állandóan friss.

Asztali borok saját töltés, valódi Kadarka	80 fill.
Pezsgők üvegenként	3 " "

Cognac, Martel, Julien stb.

13.

Tisztelettel

ifj. Fodor Ignátnál.

Brázy sósorszesz nagyban és kicsinyben.

Nyomatott Fuchs Antal és József kő- és könyvnyomdájában Újpest, István-tér 9. szám.

Gummi ovszerek seljtem vékony 20 drból álló mint egyfűtemény 6 korona.